

ŽÁDANKA O POSUDEK

vedoucího práce na bakalářskou práci

Jméno a příjmení studenta: Bíca Josef
Téma bakalářské práce: Biblický a mimobiblický pohled na exodus
Vedoucí práce: dr. Melmuk

Termín odevzdání vytištěných a podepsaných posudků na SO (2x): do pondělí 2.6.2014

(Poznámka : Vedoucí bakalářské práce by neměl navrhnout známku „neprospěl“ neboť zápočtem za „Konzultaci k bakalářské práci“ dává najevo, že práce je obhajitelná.

Děkujeme za pochopení.)

DÁLE PŘIPOMÍNÁME: DLE NOVÝCH POKYNU Z REKTORÁTU UK JSOU PEDAGOGOVÉ POVINNI ZÁROVEŇ VLOŽIT SVŮJ POSUDEK DO SISU.

Bakalářská práce Josefa Bícy má 50 stran textu (začínáme-li počítání úvodem, tj. str.7), anotaci včetně klíčových slov v češtině i angličtině, obsah a seznam zkratk; na konci práce je pak seznam příloh, cizojazyčné shrnutí (summary) a česká i zahraniční literatura k tématu.

Po formální stránce vcelku splňuje práce požadavky na ní kladené. V případě poznámek pod čarou je v textu několikrát uvedena citace v uvozovkách ne zcela přesně. Buď má jít o přímý citát (pak jsou na místě uvozovky v textu) nebo o parafrázi (pak by mělo být v poznámce např. srov.). Jako příklad uvádím poznámku č.12 (nemají být uvozovky, nejde o přímý citát) nebo č.28 (také nejde o doslovný citát zmíněné části biblického verše) apod. V textu není mnoho překlepů, některé stylistické obraty nejsou vždy srozumitelné či jazykově přesné, např.: s.7 věta: „V užším pohledu...“ (vazba zabývat se má být důsledně spojena se 7.pádem), mělo by být dodrženo velké či malé písmeno u slova „Bůh“ v případě Boha SZ (např. s.11 „...“ale též vůči bohu.“)...

Po obsahové stránce dělí autor svou práci na 4 čtyři části. Nejprve v úvodu zmiňuje, že se bude nad biblickým exodem zamýšlet v širší souvislosti (zaměří se na to, jak se na základě SZ synové Jákoba dostali do Egypta, jak se jim tam dařilo a proč odtud odešli). Pak se bude pokoušet definovat teologický význam a soustředí se také na fakta z egyptského prostředí a na srovnání biblického a mimobiblického pohledu na událost exodu. V posledním odstavci tohoto úvodu zmiňuje pohled významného egyptologa Břetislava Váchaly na tuto věc (viz pozn.10), k jehož tvrzení a v textu naznačeným novým archeologickým poznatkům se pak bohužel již v průběhu práce nevrátí. Kladu si tedy otázku, proč?

V první části práce sleduje J.Bíca biblický text v možných dějinných souvislostech. Na s.10-15 vychází z Gn 37-50 (tzv. Josefovy příběhy) a zajímá se přitom o přesnou lokalizaci krajiny Gošen. Bylo by dobré propojit zřejmě úvahu o možné lokalizaci země Gošen s údajem v Ex 47,11. Dále pak autor sleduje v této části změnu úřadu usazených Hebrejců a zamýšlí se nad biblickými texty z úvodní části knihy Exodus. J.Bíca poté navrhuje, že by ve SZ zmiňovaná hora Choréb ležela v severovýchodní části Akabského zálivu a zdůvodňuje přitom svou hypotézu. Umístění lokality Kádeš-barnea se nezdá být v porovnání s atlasy v příloze č.2 příliš přesné (není to ve skutečnosti tak blízko Středomořího moře, jak uvádí náčrt).

Ve druhé části se J.Bíca věnuje teologickému významu exodu. Nejprve sleduje stopu SZ zaslíbení v době před exodem, tj. v 1.knize Mojžíšově. V další podkapitole (Hospodinova zaslíbení po exodu, s.37) by měl ale autor logicky začít Pesachem (Ex 12, s.38), potom teprve navázat Boží smlouvou s lidem (Ex 19-20, s.37).

Mimobiblický pohled znamená přesněji řečeno poohlédnutí se za možnými prameny z oblasti Egypta. Nejvíce si J.Bíca všímá možných spojitostí s amarnskou dobou 14.století př.Kr. Podkladem pro jeho tvrzení je přitom převážně kniha Jana Assmanna, uvedená v literatuře.

Ve čtvrté části srovnává autor biblický a mimobiblický pohled. J.Bíca zdůrazňuje, že lze doložit existenci semitských skupin v Egyptě během doby tzv. Nové říše. Správně přitom poznamenává, že je třeba se soustředit na obě pojmenování v egyptských pramenech zmiňované, totiž Apiru a Šasu. Škoda jen, že se nepokusil autor blíže charakterizovat (např. časově) dva dokumenty, které uvádí J.K.Hoffmeier (s.54, papyrus Ipuwer a Prorocví Nefertity). V předposlední větě této kapitoly (s.55) také není zřejmé, kdy podle autora tedy Izraelci z Egypta vyšli.

V závěru připouští po prostudování různých materiálů nejistotu v případě přesného určení biblické události exodu včetně toho, jak byla ve SZ tato základní událost zapsána (jako poselství víry, s odkazem na Mojžíšovo poslání, nikoli jako historický záznam).

Celá práce jistě působí sympaticky i v tom, že autor si průběžně klade otázky. Neomezuje se na jakýsi popis biblického textu, ale snaží se chápat jeho teologický význam. Dokáže tedy poměrně dobře vidět za aktuálním biblickým textem ono nadčasové poselství. Přece jen však mám některá další upřesnění či otázky. Je třeba důsledně dokladovat (např. poslední odstavec na s. 47, kde autor uvádí Tacita). Jak se autor staví k otázce délky pobytu Hebrejů v Egyptě? Na jedné straně uvádí na s. 15, že si biblické údaje protirečí, na druhé straně na s.33 tvrdí, „že opuštěním Egypta končí období trávající 430 let, které zde Hebrejové strávili“. Chápe autor čísla ve SZ uváděná jen historicky? Pro porovnání biblického a mimobiblického pohledu by bylo jistě užitečné vyjádřit se jasně k významu textu „Manéthonova Agyptica“. Kdy a za jakých okolností vznikla, co z jejího poselství vyplývá pro možné pochopení dobového pozadí exodu ve SZ?

Protože jde o práci bakalářskou, nikoli magisterskou, hodnotím ji mezi výborně a velmi dobře, dle přesvědčivosti obhajoby.

ThDr.Petr Melmuk, Th.D.

Praha, 28.5.2014